

रयत शिक्षण संस्थेचे,
लक्ष्मीबाई भाऊराव पाटील महिला महाविद्यालय, सोलापूर
विभाग :- राज्यशास्त्र बी.ए. प्रथम वर्ष
पेपर 2

घटनात्मक शासन आणि भारतीय लोकशाही

दि. १९/०४/२०२०

- योग्य पर्याय निवडा
- युनिट 1 संघराज्यवाद

१) केंद्र-राज्य यांच्या संबंधाविषयी ----- आयोगाच्या शिफारशी महत्वाच्या आहेत.

- अ) बलवंतराय मेहता समिती ब) सरकारिया आयोग क) कुझूरु समिती
ड) यापैकी एकही नाही

२) एखाद्या घटक राज्यात राजकीय अस्थिर्य घटनात्मक पंचप्रसंग निर्माण झाल्यास राष्ट्रपती ----- कलमातर्गत आणीबाणी जाहीर करतो.

- अ) ३२५ ब) ३५६ क) ३६० ड) यापैकी एकही नाही

३) संघराज्य सूचीतील विषयावर ----- कायदा करण्याचा अधिकार आहे.

- अ) राजकीय पक्षाला ब) राष्ट्रपतींना क) पंतप्रधानांना ड) संसदेला

४) संघसूचीतील सर्व विषय ----- महत्वाचे असतात.

- अ) स्थानिक ब) प्रादेशिक क) राष्ट्रीय ड) वर्गीय

५) ----- यामध्ये एक अखंड भूप्रदेश विविध कारणामुळे घटक शासनाची निर्मिती करतो. उद. भारत.

- अ) केंद्रोत्कर्षी ब) केंद्रोस्तारी क) केंद्रीकृत ड) यापैकी एकही नाही.

• युनिट 2 निर्वाचन आयोग

- १) ----- या कलमामध्ये निवडणूक आयोगाची तरतूद केलेली आहे.
अ) कलम ३२४ ब) कलम १२८ क) कलम २५६ ड) कलम ३६०
- २) जिल्हा पातळीवर ----- हा मुख्य निवडणूक आयुक्त म्हुणून काम पाहतो.
अ) तहसीलदार ब) पोलीस आयुक्त क) जिल्हाधिकारी ड) गटअधिकारी.
- ३) मुख्य निवडणूक आयुक्त आपल्या पदावर ----- वर्षे राहू शकतात.
अ) ४ ब) ५ क) ६ ड) ७
- ४) निवडणूक आयोग खालील कोणती कार्ये करतात.
अ) मतदार संघाची आखणी ब) मतदार याद्या तयार करणे क) राजकीय पक्षांना मान्यता देणे ड) वरील सर्व
- ५) ----- यांनी निवडणूक आचारसंहिता कडक काटेकोर पद्धतीने नियमाद्वारे राबविली.
अ) टी.एन. शेषन ब) मनोहर सिंग गिल क) जी.व्ही.जी. कृष्णमुर्ती ड) यापैकी एकही नाही.

• युनिट 3 भारतातील पक्ष पद्धती

१) भारतात ----- पद्धती अस्तित्वात आहे.

अ) एकपक्ष ब) द्विपक्ष क) बहुपक्ष ड) त्रिपक्ष

२) काँग्रेस पक्षाची स्थापना कधी झाली.?

अ) १९७७ ब) १९६६ क) १८८१ ड) १८८५

३) बहुजन समाज पक्षाची स्थापना कोणी केली?

अ) अटल बिहारी वाजपेयी ब) काशीराम क) मुलायमसिंह यादव ड) यापैकी एकही नाही.

४) खालील कोणता पक्ष डाव्या विचारधारेचा म्हणुन ओळखला जातो.

अ) भाजप ब) काँग्रेस क) मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पार्टी ड) बीएसपी.

५) राजकीय पक्षाचा आधार काय असतो.

अ) विचारधारा ब) मार्गदर्शक क) सत्ता ड) यापैकी एकही नाही.

• युनिट 4 राष्ट्रीय एकता आणि एकात्मते पुढील आव्हाने

१) ----- हे लोकशाही पुढील आव्हान आहे.

अ) भ्रष्टाचारी नेतृत्व ब) अशिक्षित नागरिक क) जातीयवाद ड) वरीलपैकी सर्व.

२) जमातवादी प्रवृत्तीतून -----व ---- प्रवृत्ती उदयास येऊन सामाजिक व धार्मिक सुधारणांना अडथळा बनतात.

अ) राष्ट्रवाद व लोकशाही ब) फासिस्ट व हुकुमशाही

क) वैश्विक सहकार्य व आंतरराष्ट्रीय वाद ड) यापैकी एकही नाही

३) प्रादेशिकवाद्याला खतपाणी घालण्यात पुढीलपैकी कोणता घटक कारणीभूत ठरतो.

अ) प्रादेशिक हिताला अत्याधिक महत्त्व ब) एकात्मतेस महत्त्व

क) अधिक अधिकार ड) यापैकी एकही नाही

४) भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्यात धर्मनिरपेक्ष हा शब्द ----- व्याघटनादुरुस्तीने १९७६ मध्ये घालण्यात आला.

अ) ४४ ब) ४२ क) ४३ ड) ४६

५) भारतीय राजकारणात ----- आणि ----- हे घटक महत्त्वाचे आहे.

अ) जात आणि धर्म ब) पैसा आणि नाव क) शिक्षण आणि व्यवसाय ड) यापैकी एकही नाही.